

Protokół
z kontroli kompleksowej przeprowadzonej w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej
w Rudzie Malenieckiej

I. Oznaczenie jednostki podlegającej kontroli:

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rudzie Malenieckiej jest gminną jednostką budżetową utworzoną do realizowania zadań własnych i zadań zleconych gminy z zakresu pomocy społecznej. Swoim obszarem działania obejmuje 18 sołectw, w których zamieszkuje 3 179 osób. Wójtem Gminy jest Pan Leszek Kuca.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rudzie Malenieckiej został powołany na mocy Uchwały Nr XI/34/90 Gminnej Rady Narodowej w Rudzie Malenieckiej z dnia 28 marca 1990 r. w sprawie utworzenia jednostki budżetowej pod nazwą „Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rudzie Malenieckiej”.

Ośrodek posiada własny REGON 290779168 i NIP 658 14 63 241.

Kierownikiem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rudzie Malenieckiej jest Pan Krzysztof Lichocik.

Ośrodek działa w oparciu o:

- 1) Statut przyjęty Uchwałą Nr I/1/2007 Rady Gminy w Rudzie Malenieckiej z dnia 13 lutego 2007 r. w sprawie uchwalenia statutu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rudzie Malenieckiej. Następnie zmieniony: Uchwałą Nr VI/57/2008 Rady Gminy w Rudzie Malenieckiej z dnia 19 listopada 2008 r. w sprawie zmiany w statucie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rudzie Malenieckiej – dodano ustawę z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów i w § 15 zapisano, że „kierownik jest upoważniony do wydawania decyzji administracyjnych w zakresie wykonywania zadań zleconych i własnych gminy, dotyczących pomocy społecznej oraz do realizacji zadań i prowadzenia wszelkich postępowań w zakresie świadczeń rodzinnych, a także do wydawania w tych sprawach decyzji, oraz do realizacji i prowadzenia wszelkich postępowań z zakresu świadczeń z funduszu alimentacyjnego i wydawania decyzji w tych sprawach”; a także Uchwałą Nr V/38/2014 Rady Gminy w Rudzie Malenieckiej z dnia 26 września 2014 roku w sprawie zmiany w statucie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rudzie Malenieckiej – dodano ustawę z dnia 26 lipca 2013 r. o zmianie ustawy-Prawo energetyczne oraz niektórych innych ustaw i ustawę z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, dodano wykonywanie zadań w zakresie wspierania rodziny i systemie pieczy zastępczej, realizację zadań

z zakresu przyznawania i wypłacania dodatku energetycznego, prowadzenie postępowania w sprawie przyznania Karty Dużej Rodziny, w § 15 wpisano, że „kierownik wykonuje zadania pracownika socjalnego, o ile spełnia ustawowe warunki do wykonywania zawodu pracownika socjalnego” (Załącznik Nr 1 – kopia Statutu Ośrodka Pomocy Społecznej wraz z trzema w/w Uchwałami Rady Gminy).

Stwierdzono, że w § 5 i § 7 Statutu Ośrodka widnieją nieaktualne zadania własne i zadania zlecone gminie z zakresu pomocy społecznej. Ponadto w opinii Zespołu kontrolującego zapis w § 15 Statutu mówiący o tym, że „kierownik wykonuje zadania pracownika socjalnego” jest sprzeczny z ustawą z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (t. j. Dz.U. z 2014 r. poz. 1202 ze zm.) oraz z ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz.U. z 2015 r. poz. 163 ze zm.).

- 2) Zarządzenie Nr 1/2014 Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rudzie Malenieckiej z dnia 29.10.2014 r. w sprawie ustalenia Regulaminu Organizacyjnego Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rudzie Malenieckiej (zaakceptowany przez Wójta Gminy). W § 2 stwierdzono nieaktualny publikator ustawy o pomocy społecznej.
- 3) Uchwałę Nr V/42/2006 Rady Gminy w Rudzie Malenieckiej z dnia 22 września 2006 r. w sprawie zasad przyznawania i ustalania odpłatności za usługi opiekuńcze świadczone przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rudzie Malenieckiej na terenie Gminy Ruda Maleniecka.
- 4) Zarządzenie Nr 3/2013 Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rudzie Malenieckiej z dnia 30 grudnia 2013 r. w sprawie wprowadzenia procedury realizacji programu rządowego w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania na lata 2014-2020” w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Rudzie Malenieckiej.
- 5) Uchwałę Nr I/10/2014 Rady Gminy w Rudzie Malenieckiej z dnia 27 marca 2014 r. w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania nieodpłatnie pomocy w zakresie dożywiania w formie świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności dla osób objętych wieloletnim programem wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania na lata 2014-2020”.
- 6) Uchwałę Nr I/11/2014 Rady Gminy w Rudzie Malenieckiej z dnia 27 marca 2014 r. w sprawie określenia zasad zwrotu wydatków w zakresie dożywiania w formie posiłku albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych dla osób objętych wieloletnim programem wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania na lata 2014-2020”.

- 7) Uchwałę Nr I/12/2014 Rady Gminy w Rudzie Malenieckiej z dnia 27 marca 2014 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego programu osłonowego w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania na lata 2014-2020”.
- 8) Zarządzenie Nr 12A Wójta Gminy Ruda Maleniecka z dnia 4 maja 2004 r. w sprawie upoważnienia Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rudzie Malenieckiej do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości gminy.

II. Imię i nazwisko, stanowisko służbowe inspektorów oraz numer i data upoważnienia do przeprowadzenia kontroli:

Kontrolę przeprowadzili pracownicy Wydziału Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach:

1. Magdalena Pracon – starszy inspektor wojewódzki w Oddziale Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Gminnego – koordynator kontroli, na podstawie upoważnienia do kontroli nr 805/2015 z dnia 28 września 2015 roku, wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach – Panią Renatę Segiecińską,
2. Barbara Nowak – kierownik Oddziału Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Gminnego, na podstawie upoważnienia do kontroli nr 804/2015 z dnia 28 września 2015 roku, wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach – Panią Renatę Segiecińską,
3. Barbara Smolanko – starszy inspektor wojewódzki w Oddziale Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Gminnego, na podstawie upoważnienia do kontroli nr 806/2015 z dnia 28 września 2015 roku, wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach – Panią Renatę Segiecińską.

Kontrola została wpisana do Książki kontroli Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rudzie Malenieckiej pod pozycją nr 1/2015.

III. Data rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych:

Kontrolę przeprowadzono w dniach 30 września i 1 października 2015 roku.

IV. Określenie przedmiotu kontroli i okresu objętego kontrolą:

Kontrolę przeprowadzono w oparciu o przepisy ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz. 1092), art. 22 pkt 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2015 r., poz. 163 ze zm.) oraz przepisy rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2005 r., Nr 61, poz. 543).

Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2015 r. do dnia kontroli.

Przedmiotem kontroli była:

1. Struktura organizacyjna Ośrodka, kwalifikacje kadr.
2. Ocena realizacji zadań z zakresu administracji rządowej i zadań własnych gminy wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2015 r., poz. 163 ze zm.) oraz zadań z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz. U. z 2015 r., poz. 332).

V. Opis stwierdzonego w wyniku kontroli stanu faktycznego, w tym ujawnionych nieprawidłowości oraz ich zakresu i skutków:

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rudzie Malenieckiej mieści się w budynku szkoły pod adresem Ruda Maleniecka 105a – ma osobne wejście, tel. 41 373 15 91. W wyniku przeprowadzonej wizytacji ustalono, że jednostka zajmuje trzy pomieszczenia, wyposażone w sprzęt umożliwiający wykonywanie pracy biurowej. W dwóch pokojach pracuje po dwóch pracowników, jedno pomieszczenie zajmuje Kierownik Ośrodka. Warunki lokalowe są dostateczne, dają klientom możliwość swobodnego przedstawiania swoich problemów w warunkach chroniących ich prywatność.

Głównymi problemami występującymi w środowisku, wymagającymi interwencji GOPS jest bezrobocie, niepełnosprawność, alkoholizm i długotrwała choroba.

Wypłata świadczeń z pomocy społecznej realizowana jest w kasie Banku Spółdzielczego w Rudzie Malenieckiej lub przelewem na konta indywidualne klientów.

Ad 1. Struktura organizacyjna Ośrodka, kwalifikacje kadry.

Na dzień kontroli w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Rudzie Malenieckiej w obszarze pomocy społecznej zatrudnionych było 6 pracowników, tj.: kierownik na ½ etatu i wykonujący obowiązki pracownika socjalnego na drugie ½ etatu oraz 2 pracowników

socjalnych i 3 opiekunki domowe (Zał. Nr 2 – Tabela dotycząca kadry zarządzającej, pracowników socjalnych oraz świadczących specjalistyczne usługi opiekuńcze).

W toku przeprowadzonej kontroli ustalono, że Pan Krzysztof Lichocik – zgodnie z Porozumieniem zmieniającym do umowy o pracę z dnia 21 czerwca 1999 r. zawartym w dniu 30 października 2014 r. (Zał. Nr 3 - kopia Porozumienia) – od 1 listopada 2014 r. objął obowiązki Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rudzie Malenieckiej w wymiarze ½ etatu oraz obowiązki pracownika socjalnego w tymże Ośrodku również w wymiarze ½ etatu. W ocenie Zespołu kontrolującego sytuacja, gdy jedna osoba jest zatrudniona na stanowisku kierowniczym i jednocześnie, podlegającym sobie, stanowisku pomocniczym jest niezgodna z przepisami. Ponadto w dniu podpisywania w/w Porozumienia Pan Lichocik nie posiadał wykształcenia właściwego do pełnienia obowiązków pracownika socjalnego.

Natomiast Pan Krzysztof Lichocik, na stanowisku Kierownika Ośrodka, spełnia wymogi określone w art. 122 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, czyli posiada odpowiedni staż pracy w pomocy społecznej oraz ukończył specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej. Pracownicy socjalni również legitymują się właściwymi kwalifikacjami na zajmowanych stanowiskach.

Pracownicy socjalni posiadają legitymacje służbowe wydane według wzoru określonego rozporządzeniem Ministra Polityki Społecznej w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego. Przyjmują zgłoszenia klientów o udzielenie pomocy społecznej, rozpoznają i diagnozują potrzeby socjalne mieszkańców, przeprowadzają wywiady środowiskowe i kompletują niezbędną dokumentację do przyznania świadczeń, wnioskuje o udzielenie pomocy, prowadzą akta osobowe klientów.

W trakcie przeprowadzonej kontroli w celu zbadania stanu zatrudnienia pracowników socjalnych wykorzystano następujący miernik – biorąc pod uwagę 2 osoby faktycznie pełniące obowiązki pracowników socjalnych:

miernik: liczba mieszkańców gminy

liczba zatrudnionych pracowników socjalnych w OPS = $3\ 179/2 = 1\ 590$ osób

Z powyższego wynika, że stan zatrudnienia pracowników socjalnych na dzień kontroli jest zgodny z art. 110 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej, na jednego pracownika przypada 1 590 mieszkańców. Natomiast nie jest spełniony wymóg art. 110 ust. 12 ustawy mówiącego, iż „ośrodek pomocy społecznej zatrudnia w pełnym wymiarze czasu pracy nie mniej niż 3 pracowników socjalnych”.

Ad 2. Ocena realizacji zadań z zakresu administracji rządowej i zadań własnych gminy wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2015 roku, poz. 163 ze zm.) oraz zadań z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz. U. z 2015 r., poz. 332).

Zasiłki stałe

Z informacji przekazanych przez Kierownika Ośrodka (Zał. Nr 4 – Ustalenia dotyczące realizacji zadań przez OPS) wynika, iż w 2015 r. do dnia kontroli pomoc w formie zasiłku stałego przyznano dla 41 osób, w tym dla 34 osób samotnych. Za 38 osób Ośrodek odprowadzał składkę na ubezpieczenie zdrowotne.

Kontroli poddano losowo wybrane akta, na podstawie których wydano decyzje o numerach: Z GOPS 8122/RS/342/2015; Z GOPS 8122/RS/273/2015; Z GOPS 8122/RS/486/2012; Z GOPS 8122/RS/484/2012; Z GOPS 8122/RS/244/2014; Z GOPS 8122/107/RS/2014; Z GOPS 8122/RS/52/2015; Z GOPS 8122/RS/204/2014; Z GOPS 8122/RS/01/2015; Z GOPS 8122/RS/559/2014.

Dokumentacja prowadzona jest w teczkach osobowych opatrzonych imieniem i nazwiskiem oraz adresem klienta. Skontrolowana dokumentacja zawierała dokumenty potwierdzające opisaną w wywiadach sytuację rodzinną, zawodową, zdrowotną i materialną klienta oraz osób pozostających z nim we wspólnym gospodarstwie domowym. Dokumenty potwierdzane są „za zgodność z oryginałem”, zawierają datę wpływu do ośrodka.

Przy zasiłkach stałych zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku sporządzano aktualizacje wywiadów środowiskowych nie rzadziej, niż co 6 miesięcy, mimo braku zmiany danych.

W podstawie prawnej decyzji przyznających świadczenia widniał aktualny na dzień wydania decyzji publikator ustawy o pomocy społecznej oraz kodeksu postępowania administracyjnego. Przytoczono także rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 17 lipca 2012 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej i upoważnienie Wójta Gminy dla Kierownika Ośrodka do wydawania decyzji administracyjnych w zakresie pomocy społecznej. Natomiast przywołano ustawę z dnia 23 stycznia 2003 r. o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia, która została uchylona. Wskazano również nieaktualny przepis art. 18 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o pomocy społecznej, a powinien być art. 17 ust. 1 pkt 19 i 20.

W kilku przypadkach stwierdzono, że zasiłek przyznano i wypłaty dokonano od daty wpływu do Ośrodka wniosku klienta pomimo tego, że uprawnienie posiadał przed tym dniem i powinien otrzymać świadczenie za pełny miesiąc, w którym złożył wniosek.

W skontrolowanych decyzjach administracyjnych, w których termin wypłaty świadczenia przypadał przed dniem ich uprawomocnienia, zespół kontrolny odnotował, iż decyzjom tym nie nadawano rygoru natychmiastowej wykonalności poprzez przywołanie w podstawie prawnej art. 108 kodeksu postępowania administracyjnego oraz poinformowanie klienta w sentencji i w uzasadnieniu, iż decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności z uwagi na jeden z powodów wymienionych w art. 108 § 1 k.p.a.

W postanowieniu decyzji informowano stronę o objęciu ubezpieczeniem zdrowotnym w okresie pobierania świadczenia.

W pouczeniu decyzji zawarto informację o możliwości odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty otrzymania decyzji.

Decyzje klienci odbierali osobiście kwitując je datą i własnoręcznym podpisem. W stosunku do trybu i zasadności przyznanych świadczeń nie wniesiono zastrzeżeń.

Zasiłki okresowe

Zgodnie z informacjami Kierownika Ośrodka w roku 2015 do dnia kontroli pomocą okresową objęto 67 osób. Głównym powodem przyznania tej formy pomocy było bezrobocie. Wysokość zasiłków jest zgodna z art. 38 ustawy o pomocy społecznej.

Kontroli poddano dokumentację osób objętych pomocą okresową na mocy decyzji o numerach :

Z GOPS 8123/Ro/346/2015; Z GOPS 8123/RO/138/2015; Z GOPS 8123/RO/338/2015;
Z GOPS 8123/RO/121/2015; Z GOPS 8123/RO/292/2015; Z GOPS 8123/RO/376/2015;
Z GOPS 8123/RO/340/2015; Z GOPS 8123/RO/261/2015; Z GOPS 8123/RO/324/2015;
Z GOPS 8123/RO/345/2015.

Ze skontrolowanych akt wynika, że na każdy wniosek o pomoc pracownicy socjalni sporządzali wywiad lub jego aktualizację.

W podstawie prawnej decyzji przyznających świadczenia widniał aktualny na dzień wydania decyzji publikator ustawy o pomocy społecznej oraz kodeksu postępowania administracyjnego. Przytoczono także rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 17 lipca 2012 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej i upoważnienie Wójta Gminy dla Kierownika Ośrodka do wydawania decyzji administracyjnych w zakresie pomocy społecznej.

Decyzjom, których realizacja była przed ich uprawomocnieniem się nadawano rygor natychmiastowej wykonalności przez wpisanie w podstawie prawnej art. 108 kodeksu

postępowania administracyjnego, ale nie informowano o tym fakcie osób zainteresowanych w postanowieniu i uzasadnieniu decyzji.

Informowano stronę o możliwości wniesienia odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty doręczenia decyzji. Decyzje klienci odbierali osobiście kwitując je datą i własnoręcznym podpisem.

Do zasadności udzielanej pomocy nie wniesiono zastrzeżeń.

Wieloletni program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”

Ze sprawozdania z realizacji programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” za trzy kwartały 2015 r. wynika, iż w bieżącym roku pomocy w formie posiłku udzielono ogółem dla 58 uczniów, w tym dla 18 dzieci do czasu rozpoczęcia nauki w szkole podstawowej i dla 40 uczniów do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej, a z pomocy celowej skorzystało 39 rodzin. Ogólny koszt Programu w tym okresie wyniósł 23 801 zł, w tym dotacja celowa 14 903 zł oraz środki własne gminy 8 898 zł.

Dożywianie prowadzone było w niżej wymienionych placówkach oświatowych na terenie gminy Ruda Maleniecka:

Lp.	Nazwa szkoły	Liczba dożywianych uczniów	Średni koszt posiłku	Rodzaj posiłku
1.	Zespół Publicznych Placówek Oświatowych w Rudzie Malenieckiej	29	1,00 zł	Jedno danie gorące
2.	Publiczna Szkoła Podstawowa w Rudzie Malenieckiej, Szkoła Filialna w Lipie	22	1,00 zł	Jedno danie gorące
3.	Publiczne Przedszkole w Rudzie Malenieckiej	8 14	1,20 zł 5,80 zł	Jedno danie gorące Pełny obiad

Z powyższego zestawienia wynika, iż we wszystkich placówkach oświatowych na terenie Gminy Ruda Maleniecka dzieci otrzymują gorący posiłek. Realizacja dożywiania w szkołach odbywa się w stołówkach szkolnych. Poza terenem Gminy Ośrodek opłaca koszt pełnego obiadu dla 3 dzieci w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym w Baryczy w wysokości 10 zł za 1 posiłek.

Podczas kontroli sprawdzono losowo wybrane akta świadczeniobiorców dotyczące przyznanej *pomocy celowej* w ramach realizacji wieloletniego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” nr:

Z-GOPS 8141/PP/284/2015; Z-GOPS 8141/PP/237/2015; Z-GOPS 8141/PP/158/2015;
Z-GOPS 8141/PP/374/2015; Z-GOPS 8141/PP/298/2015; Z-GOPS 8141/PP/380/2015;
Z-GOPS 8141/PP/391/2015; Z-GOPS 8141/PP/325/2015; Z-GOPS 8141/PP/321/2015;
Z-GOPS 8141/PP/140/2015;

oraz pomocy w formie gorącego posiłku:

Z GOPS 8127/RD/363/2015; Z-GOPS 8127/RD/386/2015; Z-GOPS 8127/RD/395/2015;
Z GOPS 8127/RD/393/2015; Z GOPS 8127/RD/46/2015; Z GOPS 8127/RD/77/2015;
Z GOPS 8127/RD/349/2015; Z-GOPS 8127/RD/362/2015; Z GOPS 8127/RD/369/2015;
Z-GOPS 8127/RD/366/2015.

W aktach stanowiących podstawę do przyznania pomocy znajduje się kompletna dokumentacja - aktualizacje wywiadów oraz pozostałe załączniki określające sytuację materialno-bytową osób i rodzin ubiegających się o pomoc.

W podstawie prawnej decyzji przyznających świadczenia widniał aktualny na dzień wydania decyzji publikator ustawy o pomocy społecznej oraz kodeksu postępowania administracyjnego. Przytoczono także upoważnienie Wójta Gminy dla Kierownika Ośrodka do wydawania decyzji administracyjnych w zakresie pomocy społecznej oraz Uchwałę Nr 221 Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2013 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” i uchwały Rady Gminy dotyczące dożywiania. Brak rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 17 lipca 2012 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej. W podstawie prawnej decyzji przyznających pomoc w formie posiłku brak art. 48 ustawy o pomocy społecznej, a w decyzjach na zasiłki celowe – art. 39 ustawy.

Decyzjom, których realizacja była przed ich uprawomocnieniem się nie nadawano rygoru natychmiastowej wykonalności przez wpisanie w podstawie prawnej art. 108 kodeksu postępowania administracyjnego oraz poinformowanie o tym fakcie osób zainteresowanych w postanowieniu i uzasadnieniu.

Decyzje administracyjne na posiłek wydawane są na okres od stycznia do czerwca i od września do grudnia.

Do zasadności przyznanej pomocy nie wniesiono zastrzeżeń.

Przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych i zasiłków celowych specjalnych

Zgodnie z art. 39 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej GOPS w Rudzie Malenieckiej przyznaje zasiłki celowe, celem zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej, a w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu

żywności, leków i leczenia, opału. Zgodnie z art. 41 ust. 1 cytowanej ustawy Ośrodek udziela również w szczególnie uzasadnionych przypadkach specjalnych zasiłków celowych

Kontrolowana jednostka w roku 2015 do dnia kontroli udzieliła 5 osobom zasiłków celowych i 22 osobom specjalnych zasiłków celowych. Świadczenia te przyznawane były w szczególności na zaspokojenie bieżących potrzeb i zakup żywności.

Podczas kontroli sprawdzono losowo wybrane akta:

Zasiłki celowe:

Z GOPS 8121/RC/161/2015; Z-GOPS 8121/RC/339/2015; Z GOPS 8121/RC/159/2015;
Z GOPS 8121/RC/70/2015; Z-GOPS 8121/RC/49/2015;

Zasiłki celowe specjalne:

Z-GOPS 8121/RC/240/2015; Z GOPS 8121/RC/183/2015; Z GOPS 8121/RC/279/2015;
Z-GOPS 8121/RC/228/2015; Z GOPS 8121/RC/146/2015; Z GOPS 8121/RC/251/2015.

W skontrolowanych aktach znajdowały się wymagane dokumenty niezbędne do ustalenia sytuacji rodzinnej, zdrowotnej i materialnej osoby lub rodziny. Strony informowane były o możliwości wniesienia odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Kielcach w ustawowo przyjętym terminie.

Pomoc przyznawana była w oparciu o przepisy: ustawy o pomocy społecznej, kodeksu postępowania administracyjnego i rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej. Ponadto przywołano upoważnienie Wójta Gminy dla Kierownika OPS do podpisywania decyzji.

Decyzjom administracyjnym, których termin wypłaty świadczenia przypadał przed dniem ich uprawomocnienia się, nie nadano rygoru natychmiastowej wykonalności poprzez przywołanie w podstawie prawnej art. 108 kodeksu postępowania administracyjnego oraz poinformowanie klienta w sentencji i w uzasadnieniu, iż decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności z uwagi na jeden z powodów wymienionych w art. 108 § 1 k.p.a.

W decyzjach wydanych na specjalne zasiłki celowe nie podano celu, na jaki przyznano świadczenie, a w podstawie prawnej tychże decyzji przywołano art. 39 i 40 ustawy o pomocy społecznej, zamiast art. 41.

Zespół inspektorów nie wniósł zastrzeżeń do zasadności udzielonego wsparcia.

Metody i formy opieki nad osobami samotnymi, starszymi

Gminy Ośrodek Pomocy Społecznej w Rudzie Malenieckiej realizuje usługi opiekuńcze, które w myśl art. 50 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej są usługami,

obejmującymi pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz w miarę możliwości zapewnienie kontaktów z otoczeniem.

Usługi przyznawane są na podstawie: wniosku złożonego przez osoby zainteresowane, wywiadu środowiskowego wraz z niezbędną dokumentacją, zaświadczenia lekarskiego stwierdzającego, iż osoba ubiegająca się o przyznanie usług opiekuńczych wymaga pomocy innych osób. Osoby korzystające z usług opiekuńczych ponoszą odpłatność w zależności od posiadanego dochodu – w szczególnie uzasadnionych przypadkach Kierownik podejmuje decyzję o zwolnieniu wnioskodawcy z ponoszenia opłat. Szczegółowe zasady odpłatności określa tabela stanowiąca załącznik do uchwały Rady Gminy w Rudzie Malenieckiej z 22 września 2006 r. Koszt 1 godziny usług wynosi 10 zł. Na dzień kontroli pomoc świadczona jest dla 9 mieszkańców Gminy przez 3 opiekunki domowe zatrudnione w OPS.

Sprawdzono akta o następujących numerach decyzji:

Z GOPS 8141/Ruo/7/2015; Z GOPS 8141/Ruo/119/2015; Z GOPS 8141/Ruo/22/2015; Z GOPS 8141/Ruo/76/2015; Z GOPS 8141/Ruo/23/2015; Z GOPS 8141/Ruo/277/2015; Z GOPS 8141/Ruo/198/2015; Z-GOPS 8141/Ruo/139/2015; Z GOPS 8141/Ruo/65/2015.

W podstawie prawnej decyzji brak daty wydania i publikatora kodeksu postępowania administracyjnego, a także rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej. Ponadto przytoczono nieaktualny publikator ustawy o pomocy społecznej.

W decyzji administracyjnej określono okres i ilość godzin usług, kto będzie świadczył usługi, pełny koszt 1 godziny usług oraz że są wykonywane nieodpłatnie.

Do zasadności udzielanej pomocy nie wnosi się uwag.

W okresie objętym kontrolą Ośrodek nie realizował zadania związanego ze świadczeniem specjalistycznych usług opiekuńczych (art. 18 ust. 1 pkt 3 ustawy o pomocy społecznej) dla osób z zaburzeniami psychicznymi w ramach zadań zleconych z zakresu administracji rządowej.

Osoby wymagające opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niezdolne do samodzielnego funkcjonowania w środowisku, którym nie można było zapewnić niezbędnej pomocy usługowej i opiekuńczej w miejscu zamieszkania, Ośrodek kieruje do domu pomocy społecznej. Ze sprawozdania MPiPS-03 za I półrocze 2015 roku

wynika, że w domach pomocy społecznej przebywa 2 mieszkańców gminy, natomiast Kierownik Ośrodka poinformował, że w bieżącym roku nikt nie został skierowany do dps.

Metody pracy socjalnej wykorzystywane w ośrodku pomocy społecznej

Praca socjalna (art. 45 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej) jest świadczona na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym. Wymogi jej prowadzenia określa art. 6 pkt 12 cyt. wyżej ustawy, gdzie określono ją jako działalność zawodową mającą na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie przez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi.

Praca socjalna realizowana przez pracowników socjalnych polega głównie na udzielaniu podopiecznym Ośrodka porad w trakcie załatwiania spraw urzędowych, pomocy w znalezieniu zatrudnienia, zorganizowaniu pomocy prawnej, psychologicznej, kierowaniu do lekarzy specjalistów, kierowaniu do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Pracą socjalną w 2015 roku objętych było 191 rodzin.

W rozwiązywaniu trudnych problemów swoich podopiecznych kontrolowana jednostka współpracuje m in.: z Urzędem Gminy, Powiatowym Urzędem Pracy, Policją, służbą zdrowia, szkołami, domem pomocy społecznej, zakładem opiekuńczo – leczniczym, sądem, organizacjami pozarządowymi.

Ważnym instrumentem pracy socjalnej z osobami ubiegającymi się o pomoc są kontrakty socjalne, które mają na celu zobowiązanie zainteresowanego do podejmowania z pracownikiem wspólnych działań zmierzających do przezwyciężenia jego trudnej sytuacji życiowej. W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Rudzie Malenieckiej kontrakt socjalny nie jest wykorzystywany jako instrument pracy socjalnej, w 2015 roku do dnia kontroli pracownicy socjalni zawarli tylko 8 kontraktów w ramach PO KL.

Monitoring wdrażania ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rudzie Malenieckiej realizuje zadania wynikające z ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Zadanie to zostało wpisane do Statutu jednostki.

Ośrodek pozyskał środki finansowe na zatrudnienie 2 asystentów w ramach Resortowego programu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej. W dniach kontroli asystenci pracowali z 8 rodzinami.

wynika, że w domach pomocy społecznej przebywa 2 mieszkańców gminy, natomiast Kierownik Ośrodka poinformował, że w bieżącym roku nikt nie został skierowany do dps.

Metody pracy socjalnej wykorzystywane w ośrodku pomocy społecznej

Praca socjalna (art. 45 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej) jest świadczona na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym. Wymogi jej prowadzenia określa art. 6 pkt 12 cyt. wyżej ustawy, gdzie określono ją jako działalność zawodową mającą na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie przez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi.

Praca socjalna realizowana przez pracowników socjalnych polega głównie na udzielaniu podopiecznym Ośrodka porad w trakcie załatwiania spraw urzędowych, pomocy w znalezieniu zatrudnienia, zorganizowaniu pomocy prawnej, psychologicznej, kierowaniu do lekarzy specjalistów, kierowaniu do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Pracą socjalną w 2015 roku objętych było 190 rodzin.

W rozwiązywaniu trudnych problemów swoich podopiecznych kontrolowana jednostka współpracuje m in.: z Urzędem Gminy, Powiatowym Urzędem Pracy, Policją, służbą zdrowia, szkołami, domem pomocy społecznej, zakładem opiekuńczo – leczniczym, sądem, organizacjami pozarządowymi.

Ważnym instrumentem pracy socjalnej z osobami ubiegającymi się o pomoc są kontrakty socjalne, które mają na celu zobowiązanie zainteresowanego do podejmowania z pracownikiem wspólnych działań zmierzających do przezwyciężenia jego trudnej sytuacji życiowej. W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Rudzie Malenieckiej kontrakt socjalny nie jest wykorzystywany jako instrument pracy socjalnej, w 2015 roku do dnia kontroli pracownicy socjalni zawarli tylko 8 kontraktów w ramach PO KL.

Monitoring wdrażania ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rudzie Malenieckiej realizuje zadania wynikające z ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Zadanie to zostało wpisane do Statutu jednostki.

Ośrodek pozyskał środki finansowe na zatrudnienie 2 asystentów w ramach Resortowego programu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej. W dniach kontroli asystenci pracowali z 8 rodzinami.

Wnioski z przeprowadzonej kontroli:

W trakcie kontroli stwierdzono, że pomoc w formie zasiłku stałego, okresowego, celowego i specjalnego celowego oraz dożywiania przyznano celowo i zasadnie. W aktach znajdują się aktualne zaświadczenia o wysokości dochodów i inne niezbędne dokumenty mające wpływ na ustalenie sytuacji dochodowej, majątkowej czy rodzinnej osób i rodzin. Decyzje przyznające pomoc odbierane są osobiście, klienci kwitują odbiór własnoręcznym podpisem i datą.

Warunki lokalowe w Gminnym Ośrodek Pomocy Społecznej są dostateczne.

Ośrodek posiada nieaktualny Statut w zakresie zadań własnych i zleconych gminie w obszarze pomocy społecznej. Ponadto w opinii Zespołu kontrolującego zapis w § 15 Statutu mówiący o tym, że „kierownik wykonuje zadania pracownika socjalnego” jest sprzeczny z ustawą z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (t. j. Dz.U. z 2014 r. poz. 1202 ze zm.) oraz z ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz.U. z 2015 r. poz. 163 ze zm.).

Pan Krzysztof Lichocik, na stanowisku Kierownika Ośrodka, spełnia wymogi określone w art. 122 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, czyli posiada odpowiedni staż pracy w pomocy społecznej oraz ukończył specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej. Pracownicy socjalni również legitymują się właściwymi kwalifikacjami na zajmowanych stanowiskach.

Natomiast w ocenie inspektorów pełnienie przez Pana Lichocika, na podstawie *Porozumienia zmieniającego do umowy o pracę z dnia 21 czerwca 1999 r. zawartym w dniu 30 października 2014 r.*, funkcji Kierownika Ośrodka i pracownika socjalnego jest niezgodne z przepisami prawa. Ponadto w dniu podpisywania w/w Porozumienia Pan Krzysztof Lichocik nie posiadał kwalifikacji odpowiednich do pełnienia obowiązków pracownika socjalnego.

Ustalono, że stan zatrudnienia pracowników socjalnych na dzień kontroli jest zgodny z art. 110 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej, na jednego pracownika przypada 1 590 mieszkańców. Natomiast nie jest spełniony wymóg art. 110 ust. 12 ustawy mówiącego, iż „ośrodek pomocy społecznej zatrudnia w pełnym wymiarze czasu pracy nie mniej niż 3 pracowników socjalnych”.

W decyzjach przyznających zasiłki stałe przywołano ustawę z dnia 23 stycznia 2003 roku o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia, która została uchylona. Wskazano również nieaktualny przepis art. 18 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o pomocy społecznej, a powinien być art. 17 ust. 1 pkt 19 i 20.

W kilku przypadkach stwierdzono, że zasiłek stały przyznano i wypłaty dokonano niezgodnie z art. 106 ustawy o pomocy społecznej – od daty wpływu do Ośrodka wniosku klienta pomimo tego, że uprawnienie posiadał przed tym dniem i powinien otrzymać świadczenie za pełny miesiąc, w którym złożył wniosek.

W większości skontrolowanych decyzji administracyjnych, w których termin wypłaty świadczenia przypadał przed dniem ich uprawomocnienia, zespół kontrolny odnotował, iż decyzjom tym nie nadawano rygoru natychmiastowej wykonalności poprzez przywołanie w podstawie prawnej art. 108 kodeksu postępowania administracyjnego oraz poinformowanie klienta w sentencji i w uzasadnieniu, iż decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności z uwagi na jeden z powodów wymienionych w art. 108 § 1 k.p.a.

W decyzjach wydanych w ramach wieloletniego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” brak rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 17 lipca 2012 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej. W podstawie prawnej decyzji przyznających pomoc w formie posiłku brak art. 48 ustawy o pomocy społecznej, a w decyzjach na zasiłki celowe – art. 39 ustawy.

W decyzjach wydanych na specjalne zasiłki celowe nie podano celu, na jaki przyznano świadczenie, a w podstawie prawnej tychże decyzji przywołano art. 39 i 40 ustawy o pomocy społecznej, zamiast art. 41.

W podstawie prawnej decyzji przyznających usługi opiekuńcze brak daty wydania i publikatora kodeksu postępowania administracyjnego, a także rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej. Ponadto przytoczono nieaktualny publikator ustawy o pomocy społecznej.

W kontrolowanej jednostce kontrakt socjalny nie jest wykorzystywany, jako instrument pracy socjalnej – w badanym okresie zawarto 8 kontraktów jedynie w ramach PO KL.

Pozytywnym jest, iż we wszystkich szkołach na terenie Gminy Ruda Maleniecka dzieci otrzymują gorący posiłek, co jest zgodne z ideą programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”.

Za pozytywne inspektorzy uznali również to, że Ośrodek pozyskał środki finansowe na zatrudnienie 2 asystentów rodziny w ramach Resortowego programu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, którzy wspierają 8 rodzin.

VI. Ustaleń kontroli dokonano w oparciu o:

- sprawdzoną dokumentację oraz informacje i wyjaśnienia udzielone przez pracowników socjalnych i Kierownika kontrolowanej jednostki.

Treść protokołu i wnioski wynikające z kontroli omówiono z kierownikiem placówki.

VII. Pouczenie o prawie i terminie zgłoszenia zastrzeżeń do ustaleń zawartych w protokole kontroli oraz o prawie do odmowy podpisania protokołu:

Kierownik jednostki podlegającej kontroli może odmówić podpisania protokołu kontroli, składając w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania, wyjaśnienie przyczyny tej odmowy. Odmowa podpisania protokołu kontroli nie stanowi przeszkody do podpisania protokołu przez zespół inspektorów i sporządzenia zaleceń pokontrolnych. Kierownikowi jednostki podlegającej kontroli przysługuje prawo zgłoszenia, przed podpisaniem protokołu kontroli, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole. Zastrzeżenia zgłasza się na piśmie do dyrektora właściwego, do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu. W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń do protokołu kontroli, termin odmowy podpisania protokołu wraz z podaniem jej przyczyn biegnie od dnia doręczenia kierownikowi jednostki podlegającej kontroli stanowiska dyrektora właściwego do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego wobec zastrzeżeń. Pisemne zastrzeżenia do ustaleń zawartych w protokole kontroli są poddawane analizie przez kontrolujący daną jednostkę zespół inspektorów (§ 16 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej Dz. U. Nr 61, poz. 543).

Protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, jeden egzemplarz za poświadczaniem odbioru otrzymuje Kierownik jednostki podlegającej kontroli, drugi włącza się do akt kontroli.

Załączniki:

1. Kopia Statutu Ośrodka Pomocy Społecznej wraz z trzema Uchwałami Rady Gminy.
2. Tabela dotycząca kadry zarządzającej, pracowników socjalnych oraz świadczących specjalistyczne usługi opiekuńcze.
3. Kopia *Porozumienia zmieniającego do umowy o pracę z dnia 21 czerwca 1999 r. zawartym w dniu 30 października 2014 r.*
4. Ustalenia dotyczące realizacji zadań przez OPS.

Protokół podpisali:

Ze strony kontrolującej:

1. Barbara Nowak *BN*
2. Barbara Smolanko *BS*
3. Magdalena Pracon *MP*

Kielce, dnia 23 października 2015 r.

Z up. WOJEWODY ŚWIĘTOKRZYSKIEGO
Reżana Segiecińska
DYREKTOR
WYDZIAŁU POLITYKI SPOŁECZNEJ

ŚWIĘTOKRZYSKI
URZĄD WOJEWÓDZKI
w KIELCACH
Wydział Polityki Społecznej
25-516 Kielce, ul. Al. IX Wisków Kielc 3

Ze strony kontrolowanej:

1. Krzysztof Lichoak *KL*

Data i podpis

Ruda Maleniecka, dnia 02 listopada 2015r.

KIEROWNIK
Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
Krzysztof Lichoak
Krzysztof Lichoak

MINI OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ
w Rudzie Malenieckiej
26-242 Ruda Maleniecka
Regon: 290779168 NIP: 658-14-63-241
tel. (41) 373-15-91